

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

KOORDINOVANÝ VIZUÁLNÍ STYL
NEZISKOVÉ ORGANIZACE
ORLICKÉ GALERIE

Iveta Hostašová

Plzeň 2014

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program Výtvarná umění
Studijní obor Ilustrace a grafika
Specializace Grafický design

Bakalářská práce

KOORDINOVANÝ VIZUÁLNÍ STYL
NEZISKOVÉ ORGANIZACE
ORLICKÉ GALERIE

Iveta Hostašová

Vedoucí práce: akad. mal. Ditta Jiříčková
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Iveta HOSTAŠOVÁ**
Osobní číslo: **D13B0062P**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Ilustrace a grafika, specializace Grafický design**
Název tématu: **Koordinovaný vizuální styl neziskové organizace**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Minimální rozsah prací:

Počet: logo 1ks, tiskoviny 5ks

Formát: A6-B1

Popis realizace: Grafické zpracování vizuálního stylu neziskové organizace Orlické galerie - logo, plakát na galerii, plakát na výstavu, skládačka, popisky a vstupenky.

Výstup: vytvořené logo, plakát na galerii, plakát na výstavu, skládačka, popisky a vstupenky.
Průběžné plnění úkolů dle pokynů vedoucího práce (a příp. konzultanta, je-li stanoven) a pravidelné konzultace do termínu odevzdání práce 1x týdně v rámci semináře ke kvalifikační práci.

Postup realizace:

1) listopad - Teoretická část práce: (bod 1. - 3. - uvědomit si, kdo jsem, odkud přicházím, kam směřuji - dříve, nežli začnu pracovat). Z toho vyplývá výběr tématu a cíl práce.

Praktická práce - sběr materiálů a průběžné intenzivní studium zdrojů.

2) prosinec - Předložení řady skic a variant řešení.

3) leden - Varianty pracovní verze, volba nejvhodnější varianty, průběžná práce na praktické části závěrečné práce.

4) únor - Předložení adekvátně rozpracované praktické části závěrečné práce, předložení rozpracované teoretické části závěrečné práce v souladu s doporučenou osnovou.

5) březen - Realizace výsledného projektu, předložení pracovní verze kompletní teoretické práce.

6) duben - Finalizace a odevzdání: (finalizace projektu, dokončení teoretické i praktické části práce, příprava prezentace, odevzdání obou částí práce pro udělení zápočtu).

Obhajoba:

červen - obhajoba + prezentace kvalifikační práce na CD/DVD (v podobě pro tisk)

Rozsah grafických prací: **vyplyne ze zpracování BP**
Rozsah pracovní zprávy: **min. 10 normostran textu**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**
Seznam odborné literatury:

SAMARA, Timothy. Grafický design. V Praze: Slovart, 2008. ISBN 978-80-7391-030-3.

KOLESÁR, Zdeno. Kapitoly z dějin designu. Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová, 2004. ISBN 80-86863-03-4.

HARWEY, Wilson. 1000 způsobů zpracování písma. Praha: Slovart, 2006. ISBN 80-7209-882-9.

GRANT DESIGN COLLABORATIVE. 1000 grafických prvků. Praha: Slovart, 2009. ISBN 978-80-7391-306-9.

RICHARD, Poulin. Jazyk grafického designu. Praha: Slovart, 2012. ISBN 978-80-7391-552-0.

CIUPKOVÁ, P., HEJMOVÁ, T., SYLVESTROVÁ, M. .25. mezinárodní bienále grafického designu Brno 2012. Brno: Moravská galerie v Brně, 2012. ISBN 978-80-7027-252-7.

Vedoucí bakalářské práce: **akad. mal. Ditta Jiříčková**
Katedra designu

Datum zadání bakalářské práce: **30. září 2013**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2014**

Doc. akad. mal. Josef Mištera
osoba pověřená řízením fakulty

V Plzni dne 21. října 2013

Prohlašuji,

že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2014

.....

podpis autora

Poděkování

Chtěla bych poděkovat akad. mal. Dittě Jiříčkové za vedení mé bakalářské práce, cenné rady a odborný dohled.

OBSAH

1.	MOJE DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE	7
2.	TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY	8
3.	CÍL PRÁCE	9
4.	PROCES PŘÍPRAVY	10
4.1	Analýza ostatních galerií	10
4.2	Analýza Orlické galerie	11
4.3	Orientace v galerijních prostorech	11
4.4	Využívané propagační materiály	12
5.	PROCES TVORBY	13
6.	TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA	14
6.1	Plakáty na aktuální výstavy	14
6.2	Orientační systém výstav	14
6.3	Plakát na stálou expozici	14
6.4	Skládačka	15
6.5	Popisky	15
7.	POPIS DÍLA	16
7.1	Logo	16
7.2	Orientační systém výstav	17
7.3	Plakáty aktuálních výstav	17
7.4.	Plakát na stálou expozici	18
7.5.	Skládačka	18
7.6	Grafický manuál	18
8.	PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR	19
9.	SILNÉ STRÁNKY	20
10.	SLABÉ STRÁNKY	21
11.	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	22
11.1	Knižní a periodická literatura	22
11.2	Internetové zdroje	22
12.	RESUMÉ	23
13.	SEZNAM PŘÍLOH	24

1. MOJE DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

Grafickému designu se věnuji skoro 7 let. Začala jsem na střední škole v oboru s názvem Propagační výtvarnictví. Během středoškolského studia jsem se seznámila s kresbou, malbou, typografií, dějinami umění, apod. Na vysoké škole jsem se nejenom ve školních projektech zdokonalovala zejména v tištěné grafice. Jednalo se o plakáty, tiskoviny, brožury a knihy komerční i volné.

Studium беру jako nejlepší prostor pro rozvoj a setkávání se stejně zapálenými lidmi do grafického designu. I ve svém volném čase se opět věnuji grafice a vyhledávám přednášky a nové příležitosti, jak se stále zdokonalovat ve svém oboru. V tuto chvíli nedokážu definovat, na co se chci v budoucnu ve své grafické profesi specializovat. Aktuálně se chci dozvědět a inspirovat v nejširší škále možností grafického designu a nechci se omezovat konkrétní platformou. V dnešní době má grafický design přesah do mnoha oborů a to mne na mém vzdělávání fascinuje.

V současné době si více než kdy jindy uvědomuji fakt, že neexistuje ideální vizuální řešení vhodné pro všechny. Jedná se hlavně o subjektivní a pocitové hodnocení. Nikdy není možné trefit se do vkusu každého. Při prezentaci díla záleží vždy na interpretaci autora. Samozřejmě každý má svůj vlastní názor a pravdu. Někdy se shoduje s většinou, někdy jde opačným směrem od všeobecné líbivosti k nečekaným experimentům.

Přestávám hodnotit dílo z prvního vizuálního dojmu. Zajímá mě koncept a proces díla. Pokud je autor schopen obhájit svou prvotní ideu, dokážu akceptovat osobitý přístup, který nepodléhá současným trendům.

2. TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

Při výběru své bakalářské práce jsem se chtěla věnovat takovému projektu, který mě posune dál v mém studiu grafického designu, nabídne mi nové zkušenosti, kontakty a nové spolupráce. Měla jsem v plánu věnovat se takové práci, kterou se budu moci prezentovat. Chtěla jsem pracovat na projektu, který nezůstane „v šuplíku“, ale bude funkční a lze jej realizovat.

Toužila jsem tvořit pro klienta, který ocení uměleckou stránku mých návrhů a vyvaruji se tak možné komerční omezenosti běžných malých firem. Oslovení galerie bylo tou správnou volbou.

Po navštívení Orlické galerie jsem si byla vědoma toho, že si tato instituce zaslouží daleko kvalitnější prezentaci. Svým umístěním a širokou nabídkou děl své sbírky disponuje prestižním postavením v okrese.

V důsledku toho, že galerie sama neiniciovala změnu, neměla žádné představy a požadavky. Ke své propagaci galerie využívá převážně tištěné pozvánky ve formě skládaček a plakáty formátu A3. Zmíněná tištěná média s plakátem na stálou expozici netvořila jednotný vizuální styl. Vhodným řešením se tedy ukázalo vytvořit redesign stávajícího loga a definovat nový vizuální styl.

3. CÍL PRÁCE

Jako svůj cíl jsem si stanovila vytvořit funkční vizuální styl, který zkvalitní prezentaci prestižní okresní galerie. Zároveň jsem chtěla zlepšit i orientaci v galerii.

Prioritou pro mne bylo vytvořit řešení, které bude variabilní a zároveň aplikovatelné na pozdější výstavy. Aby byl projekt udržitelný, nárok musí být kladen i na nízkonákladovou realizaci.

Nové logo, barevnost a typografie, by měly respektovat galerijní prostředí. Ve sbírce galerie nalezneme klasické realistické malby krajin, historické nálezy, ale na druhou stranu i moderní plastiky a malby žijících umělců z východočeského regionu. Od začátku jsem si byla vědoma toho, že logo včetně dalších grafických prvků musí respektovat a dát prostor vyznít pořádaným výstavám.

Svým hotovým návrhem jsem chtěla přesvědčit organizaci o tom, že si galerie zaslouží vhodnější a jednotnou prezentaci.

4. PROCES PŘÍPRAVY

4.1 Analýza ostatních galerií

Před započítím jakéhokoliv projektu je nezbytně nutná analýza. Obezámila jsem se s vizuální prezentací ostatních galerií. Od moderních světových, přes přední české, až po malé galerie. Ve světě je trendem zkracovat dlouhé názvy galerií ve zkratky. Krátké názvy jsou vhodnější a lépe zapamatovatelné. Zářným příkladem je Museum of Modern Art, které vystupuje pod zkratkou MoMA.¹ Vhodnou typografií lze zajistit kompaktnost celého korporátního designu.² Unikátnost subjektu lze podpořit i barvou či netypickou kompozicí, která hraje v propagaci významnou roli.

Na druhé straně jsou galerie, které neprosazují svůj výrazný vizuál na úkor obsahu výstav. Každá tiskovina je řešena zcela jinak, mnohdy jiným grafikem či autorem výstav.³ V tomto případě je pak vhodné zapamatovatelné logo, které divákovi usnadní identifikaci galerijního subjektu. Příkladem toho jsou tiskoviny Domu umění města Brna.

Rozdíl samozřejmě určují i finanční možnosti galerie. Každá galerie si nemůže dovolit zadávat veškeré propagační materiály stálému grafikovi. V galerii často chybí i oddělení pro styk s veřejností, které by zprostředkovalo a otevřelo galerijní prostředí laickému publiku. Následkem tohoto počínání nás obklopují nevhodná grafická řešení od zaměstnanců galerie, kteří vynikají ve své galerijní profesi, nikoli však v oboru grafickém či marketingovém.

---

1 Příloha č. 1 „Vizuální prezentace MoMA“ — str. 25

2 Korporátní design je jednotný vizuální styl, kterým se prezentuje organizace.

3 Příloha č. 2 „Tiskoviny českých galerií“ — str. 26

4.2 Analýza Orlické galerie

Galerie se nachází v Kolowratském zámku v Rychnově nad Kněžnou a autorem barokní stavby je Jan Blažej Santini-Aichel.⁴ Orlická galerie spadá pod správu příspěvkové organizace Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou. Toto odborné pracoviště zkoumá a dokumentuje region Orlických hor.⁵

„V roce 2013 uspořádala Orlická galerie celkem 8 výstav. Pro jejich realizaci využila OG jak vlastních sbírkových fondů, tak také fondů MGOH a jiných institucí. Všech 8 výstav bylo zahájeno vernisáží s kulturním programem.“⁶

Kromě stálých návštěvníků galerie cílovou skupinu tvoří i náhodní turisté, kteří navštíví barokní zámek. Turisty, kteří si přijedou prohlédnout zámek, mnohdy překvapí fakt, že v druhém patře je situována Orlická galerie, ve které objeví mistrovská díla od A. Slavíčka, J. Mařáka, A. Chitussiho a dalších umělců.

4.3 Orientace v galerijních prostorách

Vycházela jsem z vlastní zkušenosti návštěvníka galerie a uvědomila jsem si podstatný problém v orientaci. Galerie se nachází v barokním zámku s nádvořím. Díky tomu lze galerii projít dokola vnitřním ochozem kolem nádvoří a vcházet přitom do jednotlivých místností, které jsou mezi sebou průchozí. V galerii není jediný plánec ani půdorys. Návštěvník tak nemá žádnou představu o tom, kde jsou výstavy rozmístěny. Současně totiž v galerii probíhají kromě stálé expozice další čtyři výstavy, o kterých Vás informuje paní u pokladny. V rychlosti Vám po zakoupení lístku sdělí, kde jsou rozmístěny výstavy, ale bez jakéhokoliv plánu a půdorysu si nedokážete představit dispozici galerie.

---

4 Další informace o zámku lze nalézt na <http://www.kolowrat.com>

5 Zdroj: Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou. [Http://moh.cz](http://moh.cz) [online]. Rychnov nad Kněžnou: MGOH, 2014 [cit. 2014-04-26].
Dostupné z: <http://moh.cz/~a~d~m~/kont.php>

6 Zdroj: MUZEUM A GALERIE ORLICKÝCH HOR V RYCHNOVĚ NAD KNĚŽNOU. Výroční zpráva o činnosti 2013 [online]. Rychnov nad Kněžnou, 2014 [cit. 2014-04-24].
Dostupné z: <http://www.moh.cz/img11/vzp2013.pdf>

4.4 Využívané propagační materiály

„Na placené propagační šoty a reklamní akce nemá muzeum finanční prostředky, takže využívá různých bezplatných informačních portálů a nabízených akcí. Bohužel i výlep plakátů je omezen na určitá místa a na některé akce. Ke všem výstavám byly vydány drobné tisky s reprodukcemi děl a popularizačními a informačními texty.“⁷

Toto vysvětlení se opakuje již třetím rokem v každé výroční zprávě muzea. Domluvila jsem si schůzku s panem PhDr. Karlem Jarošem, který je kurátorem všech výstav v galerii. Pan Jaroš je soudním znalcem výtvarného umění, plánuje výstavy, půjčuje obrazy a stará se i o vizuální řešení tiskovin galerie.

V rámci úspory financí galerie zakoupila stolní tiskárnu pro tisk formátu A3 a grafické programy.⁸ Prostřednictvím nich pak pan kurátor může navrhovat pozvánky, plakáty a zároveň je tisknout.⁹

Z tohoto důvodu galerie nespolupracuje s konkrétním grafikem či studiem. Pouze pokud se jedná o tisk katalogů, kalendářů a dalších náročnějších tiskovin, obrátí se galerie na některou z místních tiskáren. Každý pracovník tiskárny ale propůjčí tiskovinám jiný vzhled a respektuje pouze logo. Následkem tohoto počínání se stává vizuální styl nekompaktní a roztříštěný.

---

7 Zdroj: MUZEUM A GALERIE ORLICKÝCH HOR V RYCHNOVĚ NAD KNĚŽNOU. Výroční zpráva o činnosti 2011 [online]. Rychnov nad Kněžnou, 2012 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.moh.cz/img11/vzp2012.pdf>

8 Konkrétně se jedná o program Indesign a Photoshop od společnosti Adobe.

9 Příloha č. 3 „Původní propagační materiály“ — str. 27

5. PROCES TVORBY

V průběhu práce jsem byla v kontaktu s panem PhDr. Karlem Jarošem. Obdržela jsem data z uplynulých výstav, dále fotografie a informace o vystavovaných dílech. Kvůli špatné orientaci v rozmístění výstav jsem v počátku práce upřela pozornost na vytvoření orientačního plánu. Zaměstnanci galerie vyhověli mé prosbě a vyhledali originální půdorys. Nalezen byl pouze rys z přelomu 19. a 20. století.¹⁰ Ani jeho oskenovaná kopie se ve své podobě nedala pro orientační systém použít. Pro můj záměr představit divákovi dispozici galerie již před započítím prohlídky bylo nutné, abych půdorys linku po lince digitalizovala.¹¹ Poté jsem mohla pracovat s přesným rozvržením výstav v galerii a tento systém promítnout do dalších tiskovin.

Při návrhu nového stylu jsem vycházela z toho, že tato galerie nemůže prezentovat sebe sama na úkor vystavovaných děl. K jasné identifikaci galerie bude nejvhodnější využít logo, které bude snadno zapamatovatelné a přitom nebude narušovat vystavovaná umělecká díla.

Pan kurátor dokáže pracovat v programu InDesign. Proto bylo vhodné vytvořit funkční šablony na pozvánky a plakáty, které se následně budou plnit textem a fotografiemi pro danou výstavu. Záměrem je stanovit takový styl, který budou moci zaměstnanci Orlické galerie snadno aplikovat i na další tiskoviny.

---

10 Příloha č. 4 „Oskenovaný půdorys“ — str. 28

11 Použit byl program Adobe Illustrator, který na rozdíl od rýsovacích programů, dokáže pracovat s každou křivkou zvlášť.

6. TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA

6.1 Plakáty na aktuální výstavy

Kvůli nízkému rozpočtu je každý plakát na aktuální výstavu vytištěn na formát A3 přímo ve stolní tiskárně galerie. Musí tedy respektovat minimální netištěný okraj 5 mm z každé strany. Plakáty na čtyři aktuální výstavy se dohromady k sobě sestavují do vývěsní plochy formátu A1. Jakmile jedna výstava skončí, vytiskne se nový plakát a nahradí plakát k předchozí výstavě. Při tvorbě plakátů je nutné si uvědomit, že plakáty musí fungovat jak společně, tak i samostatně, protože plakáty podle svých možností galerie vyvěšuje i jednotlivě.¹²

6.2 Orientační systém výstav

Plakát s půdorysem galerie¹³ je vytištěn na formát A1, aby se vešel do vývěsní plochy před vstupem do galerie. Plní i funkci informační, je zde proto uvedena otevírací doba včetně kontaktů. Barevně odlišené výstavní prostory nemohou mít na plakátu uvedený konkrétní název výstavy. Jakmile by skončila jedna výstava a nahradila by ji jiná, plakát by se stal neaktuálním. Z tohoto důvodu jsou výstavní prostory označeny barvou a číslem. Tato barva a číslo korespondují s konkrétním plakátem v konkrétním prostoru.

Než vejde návštěvník do galerie, z plakátů se dozví o všech čtyřech výstavách a díky sousednímu plakátu s půdorysem se snadno seznámí s umístěním výstavy v galerijním prostoru.

6.3 Plakát na stálou expozici

Plakát formátu A1 je umístěn hned ve vstupu do zámku vedle informační tabule muzea. Plakát na stálou expozici je také umístěn v nádvoří zámku.¹⁴ Protože je tisk tohoto formátu finančně náročný, plakáty na stálou expozici se tisknou minimálně na jednu výstavní sezonu a není vhodné na nich uvádět krátkodobé informace.

---

12 Příloha č. 6 „Plakáty na aktuální výstavy“ — str. 30

13 Příloha č. 5 „Orientační plán výstav“ — str. 29

14 Příloha č. 8 „Kolowratský zámek“ — str. 32

6.4 Skládačka

V neomezeném nákladu se nejvíce tiskne skládačka formátu A4, která je dvakrát složená na třetiny. Nejenom, že plní funkci letáčku, slouží i jako krátké resumé o výstavě místo katalogu. Slouží jako pozvánka na vernisáž vložená do obálky formátu DL¹⁵. Zaměstnanci galerie pozvánku posílají i v PDF prostřednictvím emailu a umísťují ji na internet místo plakátu.

Skládačka se tiskne v galerii oboustranně na stolní tiskárně a ručně se poskládá na třetiny, aby se vešla i do obálky. Musí obsahovat údaje o galerii, informovat o vernisáži a současně věnovat dostatek prostoru výstavě, tzn. příběhu či životopisu autora, fotografiím děl včetně popisků.

Při tvorbě skládačky se musí respektovat okraj 5 mm, který nelze ve stolní tiskárně potisknout. Proto zde nelze umístit fotografie na spad. Kvůli zveřejňování v PDF dokumentu nesmí soubor obsahovat ani žádné značky lomů.

6.5 Popisky

Nové popisky obsahují veškeré nutné informace o díle.¹⁶ Vysázeny jsou galerijním písmem Og Sans. Stejně jako ostatní tiskoviny, které budou vytvořeny bez zásahu profesionálního grafika, budou mít díky stejnému písmu jednotný vzhled. Galerii jsem již předala vzorový dokument vytvořený v programu Indesign, ve kterém mohou zaměstnanci galerie vytvářet popisky pro nová díla vystavovaná v galerii. Formát popisků 7 x 21 mm vyhovuje snadnému tisku na papír A4 ve stolní tiskárně.

---

15 Rozměr DL obálky je 110 x 220 mm a vejde se do ní 1/3 papíru A4.

16 Příloha č. 11 „Popisky vystavovaných děl“ — str. 38

7. POPIS DÍLA

7.1 Logo

Po důkladné analýze bylo zřejmé, že galerie potřebuje snadno identifikovatelné logo, které bude funkční, snadno aplikovatelné a přijatelné pro galerii. Orlická galerie se stala pobočkou Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou. Z tohoto důvodu je nutné uvádět ve značce Orlické galerie dlouhý název příspěvkové organizace. Pro dlouhý minimálně třířádkový název bylo vhodné vytvořit snadno zapamatovatelný grafický motiv.

Počáteční písmena Orlické galerie kruhovitého charakteru vybízela ke spojení. Galerie logo vytvořené spojením verzálek OG v minulosti využívala. Po zahrnutí galerie do správy příspěvkové organizace muzea od tohoto řešení upustila.

Při digitalizování půdorysu jsem si uvědomila čtvercový půdorys galerie, včetně vnitřních zaoblených rohů nádvoří. Motiv čtverce včetně detailů v podobě zaoblených rohů mi přišel adekvátní formou pro řešení loga galerie¹⁷. Vhodné bylo umístit písmeno „g“ do středu čtverce. Od vlastních konstrukcí písma, přes vybírání vhodného velkého písmena G z existujících fontů, jsem přistoupila k minusce „g“. Svou dynamickou konstrukcí se hodila do symetrického čtverce.

Při kresbě mnoha malých „g“ jsem si uvědomila, že pokud výběhový tah písma „g“¹⁸ je řešen vodorovnou linkou, po zakrytí dolní smyčky¹⁹ vznikne písmeno „o“. Následně jsem navrhla písmeno „g“ s přerušenou smyčkou. Cílem bylo zachování písma „g“ a zároveň divákovi ukázat i písmeno „o“.

Nové „g“ jsem promítla do celé typografie Orlické galerie. Využívá se v logu, nadpisech plakátů, průběžném textu, rovněž i v popiscích děl v expozici.²⁰ Tímto jedním písmenem, které je pro galerii typické, jsem vytvořila zajímavý, opakující se detail.

---

17 Příloha č. 10 „Manuál nového loga Orlické galerie“ — str. 37

18 Výběhový tah je označován typografickým termínem ucho.

19 V typografickém názvosloví smyčka znamená uzavřený spodní tah u písma „g“.

20 Příloha č. 11 „Popisky vystavovaných děl“ — str. 38

7.2 Orientační systém výstav

Mým cílem bylo usnadnit návštěvníkovi orientaci v galerii a přehledně mu vysvětlit, kde se jaká výstava nachází, a to ještě před samotnou prohlídkou.

V půdorysu jsem očíslovala a barevně odlišila místnosti pro aktuální výstavy.²¹ Každý výstavní prostor jedné výstavy má svou neměnnou barvu.²² Tato barva se z půdorysu promítla do pozvánek i plakátů.²³ Díla ze stálé expozice jsou umístěna kromě místností i průběžně na chodbě, proto na orientačním plánu jsou definována bílou barvou.

7.3 Plakáty aktuálních výstav

Barevným odlišením prostorů na půdoryse pro čtyři výstavy jsem definovala barevnost, která je vhodná k černobílému logu. Při tvorbě každého plakátu na aktuální výstavu jsem vycházela z konkrétní barvy prostoru, ve kterém se daná výstava nachází. Divák si díky tomu snadno spojí plakát s prostorem.

Aby čtyři plakáty mohly fungovat samostatně i dohromady vedle sebe, vytvořila jsem pro ně stejné uspořádání. Logo je na stejném místě. Výstavu vždy prezentuje fotografie díla nebo autorů. Abych umístění různých formátů a poměrů fotografií sjednotila, definovala jsem na každý plakát prostor ve tvaru čtverce. Tento čtverec vždy barevně odpovídá barvě prostoru příslušné výstavy v půdoryse. Do čtverce lze vždy proporčně umístit jakýkoliv formát fotografie. Po překrytí např. žlutého čtverce obdélníkovou fotografií vznikne žlutá výseč, která pomáhá k identifikaci výstavního prostoru.

Aby se na kompozici čtyř plakátů vedle sebe neopakovalo stále stejné logo s „g“, nahradila jsem tento motiv číslováním vycházejícím z půdorysu.

---

21 Příloha č. 5 „Orientační systém výstav — str. 29

22 Příloha č. 10 „Manuál nového loga Orlické galerie“ — str. 37

23 Příloha č. 6 „Plakáty na aktuální výstavu“ — str. 30

7.4. Plakát na stálou expozici

Plakát formátu A1 je vystaven celoročně. Turisty a náhodné návštěvníky Kolowratského zámku má upozornit na stálou expozici galerie v druhém patře zámku. Je to první plakát, který návštěvník spatří po vstupu do zámku.²⁴ Dominantní je inverzní logo umístěné do kompozice čtyř maleb. Kompozice vychází z čtvercového půdorysu a motiv čtverce navazuje na plakáty aktuálních výstav.²⁵ Pro koláž jsem vybrala malby Jana Trampoty. Díla jsou pro galerii typická a instalována jsou hned na začátku expozice. Inverzní logo v bílé barvě navazuje na barevný orientační plán, kde je stálá expozice definovaná bílou barvou.

7.5. Skládačka

Původní skládačky nebyly přehledně uspořádané. Důležité informace, které slouží jako pozvánka, byly umístěné na přední, zadní a dokonce i vnitřní straně. Měla jsem možnost vytvořit hned tři skládačky k chystaným výstavám. Každá výstava měla různé množství obrazových i textových materiálů. Dokázala jsem proto vytvořit nové rozvržení, které je aplikovatelné na všechny výstavy.²⁶

Hlavním jednotícím prvkem je výrazné logo na první straně. Svislým umístěním barevného data výstavy jsem zvýraznila důležitou informaci, která se v původních skládačkách ztrácela. Barevnost navazuje na orientační systém výstav. Informace o vernisáži, výstavě a galerii jsem přesunula na zadní část skládačky. Ve vnitřku skládačky tak vznik volný prostor pro popis výstavy s obrazovým materiálem.

7.6 Grafický manuál

Správné používání značky, barevnosti a typografie, jsou základními prvky vizuální identity Orlické galerie. Shrnula jsem je do malé čtvercové brožury.²⁷ Brožura zároveň plní funkci ochranného obalu na přiložené CD, které obsahuje logo v užívaných formátech, písmo a samotný manuál.

---

24 Příloha č. 8 „Kolowratský zámek“ — str. 32

25 Příloha č. 6 „Plakáty na aktuální výstavě“ — str. 30

26 Příloha č. 9 „Skládačky k aktuálním výstavám“ — str. 33

27 Příloha č. 10 „Manuál nového loga Orlické galerie“ — str. 37

8. PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

Svým projektem jsem, podle mého názoru, prospěla nejen sobě, ale i galerii. Z vlastní iniciativy jsem oslovila instituci, která grafickou podobu potřebovala změnit, ale neiniciovala ji kvůli svým nízkým finančním možnostem a prvotní neochotě ke změně.

Svou invencí a komunikací jsem nabídla galerii novou vizuální podobu, která se stala pro ně žádoucí. Díky tomu jsem dokázala svou práci dotáhnout do úplnosti, realizovat ji a dokázat tak, že bakalářská práce nepatří do „šuplíku“ a je možné vytvořit reálné dílo z vlastního zájmu. Své návrhy jsem přizpůsobila možnostem galerie. Reálností projektu jsem se však nenechala zcela svázat. Z vlastní potřeby návštěvníka jsem vytvořila orientační plán výstav, který galerie zpočátku ani nepoptávala. Na závěr byla však velice kladně přijata.

Příspěvková organizace Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou má pod sebou i další instituce: Muzeum krajky Vamberk, Památník Karla Poláčka, Plachetkuv památník, Židovská synagoga a Hladíkova síň. I jejich vizuální řešení je ve tristním stavu. Propagaci často spravuje některý z odborníků muzea vzdělaný ve svém oboru, ale zkušenosti s grafickým řešením většinou postrádá.

Od výrazné změny prezentace Orlické galerie si slibuji prozření ze strany muzea. Nutné je, aby si tato instituce, která je velmi aktivní a schopná, uvědomila, že je nezbytně důležité zabývat se i kvalitní estetickou prezentací.

9. SILNÉ STRÁNKY

Silnou stránkou práce je realizace a funkčnost. Z počátku, kdy jsem nabídla galerii, že jim vypracuji nový vizuální styl, mluvilo se o studijní práci, která možná nebude realizovaná, protože nejsou finanční prostředky a vedení instituce není ochotné akceptovat změnu. Naplánována byla schůzka s ředitelstvem muzea, při které bych předvedla své finální řešení a navrhla jim změnu. Jednalo se samozřejmě o pozdější termín, kdy už moje bakalářská práce bude odevzdaná.

Získala jsem tedy fotografie již uplynulých výstav. Věnovala jsem se nové podobě loga, orientačního systému a navrhovala nový možný vzhled skládaček. V průběhu práce, kdy jsem komunikovala s institucí, vyšlo najevo, že moji práci chtějí použít hned při zahájení nové výstavní sezony, která se bude konat 25. dubna letošního roku. Jednalo se tedy o finalizaci tiskovin ještě před odevzdáním vlastní bakalářské práce. Na poslední chvíli jsem dostala nové materiály k chystaným výstavám. Dostala jsem na starost vybrat z obdržených podkladů vhodné fotografie s textem a podle svého uvážení komponovat tři pozvánky a plakáty.

Texty nebyly úplné a finální. Opravy každé skládačky probíhaly ve čtyřech etapách. Mé návrhy skládaček muselo vidět vedení muzea, kurátor výstav, archeoložka, restaurátoři a jazyková korektorka. Přestože mne časté textové změny v práci zdržovaly, zvládla jsem vyhovět veškerým jazykovým a obsahovým korekturám.

10. SLABÉ STRÁNKY

Slabá stránka práce úzce souvisí se silnou stránkou. Tím, že projekt byl doveden do reálnosti, musel respektovat finanční a technologické možnosti tisku na stolní tiskárně. Při navrhování skládaček a plakátů jsem musela respektovat netištěný 5 mm bílý okraj. Nemohla jsem si tedy dovolit umístit žádnou fotku nebo objekt na spad a musela jsem layout tomuto omezení přizpůsobit.

V průběhu práce vyšlo také najevo, že galerie vlastní velké množství vstupenek, které nehodlá v budoucích letech měnit. Kvůli nízkému rozpočtu jsem věnovala pozornost tiskovinám, které galerie skutečně využije a dokáže financovat.

11. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

11.1 Knižní a periodická literatura

- 1 KLANTEN, R., A. SINOFZIK a F SCHULZE. *Introducing: culture identities: design for museums, theaters and cultural institutions*. Berlin: Gestalten, 2013, 256 pages. ISBN 978-389-9554-748.

11.2 Internetové zdroje

- 1 Kolowratský zámek Rychnov nad Kněžnou. [online]. [cit. 2014-04-18].
Dostupné z: <http://www.kolowrat.com/>
- 2 Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou. [Http://moh.cz](http://moh.cz) [online].
Rychnov nad Kněžnou: MGOH, 2014 [cit. 2014-04-26].
Dostupné z: <http://moh.cz/~a~d~m~/kont.php>
- 3 MUZEUM A GALERIE ORLICKÝCH HOR V RYCHNOVĚ NAD KNĚŽNOU.
Výroční zpráva o činnosti 2013 [online]. Rychnov nad Kněžnou, 2014 [cit. 2014-04-20].
Dostupné z: <http://www.moh.cz/img11/vzp2013.pdf>
- 4 MUZEUM A GALERIE ORLICKÝCH HOR V RYCHNOVĚ NAD KNĚŽNOU.
Výroční zpráva o činnosti 2011 [online]. Rychnov nad Kněžnou, 2012 [cit. 2014-04-20].
Dostupné z: <http://www.moh.cz/img11/vzp2012.pdf>

12. RESUMÉ

In my bachelor thesis I wanted to focus on a project that would be functional and could be implemented. I longed to create for clients who appreciate the artistic side of my suggestions and avoid the narrowness of current small commercial companies. The creation of the new coordinated style for the non-profit organization – “Orlická galerie” was the right choice.

I created a new corporate design, which will improve the presentation of the prestigious local gallery located on the second floor of the baroque castle in Rychnov nad Kněžnou. The priority for me was to create a solution that is variable and also applicable to subsequent exhibitions.

To make the project sustainable, the claim must be put on a low-cost implementation. I came up with an appropriate template for posters and invitation cards. The gallery employees can easily use it for the creation of new promotional materials for exhibitions. The gallery will create promotional materials itself, because it owns graphic programs and a printer enabling color printing up to A3.

The black logo allows photographs of works to shine. The shape of the logo is based on the gallery’s square floor plan and the roundness is taken from the rounded inner corners of the courtyard. The letter “g” makes the identification of the gallery easy. The interruption of the letter “g” created a small letter “o”. This unique shape of “g” is reflected in the entire typography of the “Orlická galerie”.

From my own needs I created a visitor orientation exhibition schedule. With the differently colored spaces on the floor plan for four exhibitions I defined a color, which was used in the color scheme for each specific exhibition’s poster.

The management of “Orlická galerie” praised my new innovative approach in the course of the work. My suggestions were implemented at the start of the new exhibition season, which took place on 25th April 2014.

13. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1	Vizuální prezentace MoMA
Příloha č. 2	Tiskoviny českých galerií
Příloha č. 3	Původní propagační materiály
Příloha č. 4	Oskenovaný půdorys
Příloha č. 5	Orientační plán výstav
Příloha č. 6	Plakáty na aktuální výstavy
Příloha č. 7	Plakát na stálou expozici
Příloha č. 8	Kolowratský zámek
Příloha č. 9	Skládačky k aktuálním výstavám
Příloha č. 10	Manuál nového loga Orlické galerie
Příloha č. 11	Popisky vystavovaných děl

Příloha č. 1 Vizuální prezentace MoMA

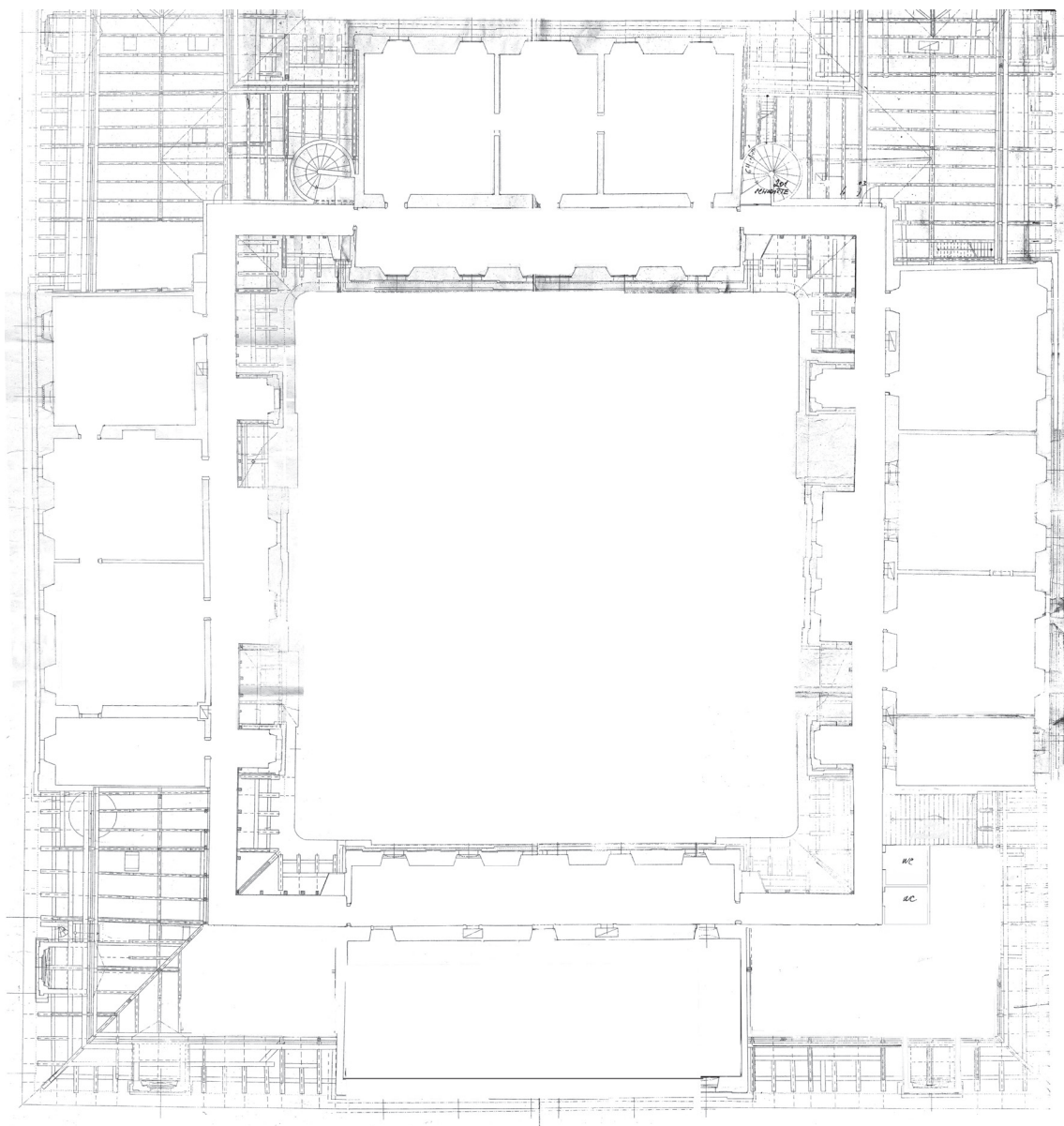
Zdroj: KLANTEN, R., A. SINOFZIK a F SCHULZE. *Introducing: culture identities: design for museums, theaters and cultural institutions*. Berlin: Gestalten, 2013, 256 pages. ISBN 978-389-9554-748.

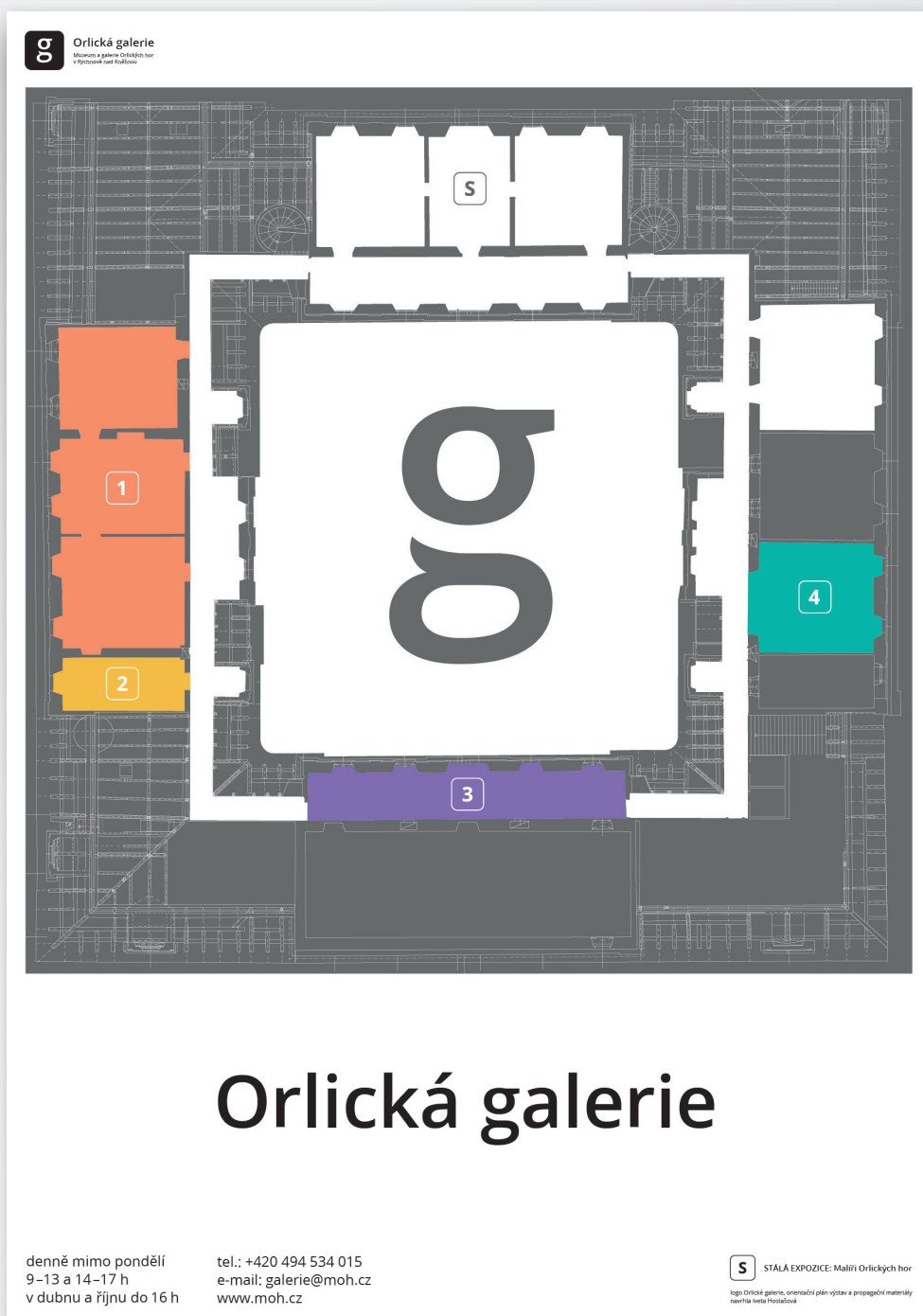
Příloha č. 2 Tiskoviny českých galerií

Zdroj: vlastní fotografie

1 Orlická galerie
Museum a galerie Orlických hor
v Rychnově nad Kněžnou

**ČEŠTÍ KRAJINÁŘI
2. POLOVINY 19. STOLETÍ**

25. 04. —
14. 09. 2014

II. patro Kolowratského zámku
v Rychnově nad Kněžnou   denně mimo pondělí
9-13 a 14-17 hodin

2 Orlická galerie
Museum a galerie Orlických hor
v Rychnově nad Kněžnou

25. 04. —
15. 06. 2014

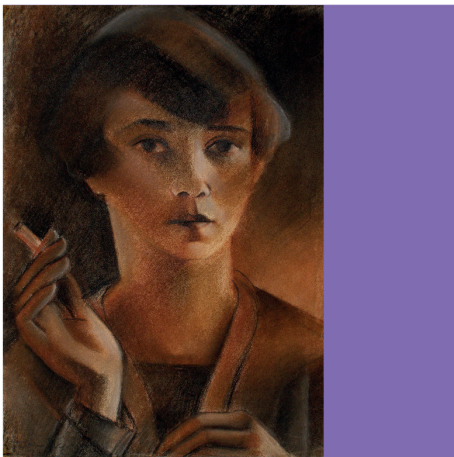

**ZTRACENÉ POKLADY
RYCHNOVSKA**

Pravěký šperk, drobná plastika
a umělecké řemeslo
v regionálních nálezech

denně mimo pondělí
9-13 a 14-17 hodin
II. patro Kolowratského zámku
v Rychnově nad Kněžnou

3 Orlická galerie
Museum a galerie Orlických hor
v Rychnově nad Kněžnou

**PAŘÍŽSKÉ ROKY
VĚRY JIČÍNSKÉ**

25. 04. —
26. 10. 2014

II. patro Kolowratského zámku
v Rychnově nad Kněžnou   denně mimo pondělí
9-13 a 14-17 hodin

4 Orlická galerie
Museum a galerie Orlických hor
v Rychnově nad Kněžnou

25. 04. —
26. 10. 2014

VZKŘÍŠENÍ OBRAZŮ

Křížová cesta Jana Václava Bergla
v Kostele Nanebevzetí Panny Marie
v Orlici - Letohrad

denně mimo pondělí
9-13 a 14-17 hodin
II. patro Kolowratského zámku
v Rychnově nad Kněžnou

og Orlická galerie
Muzeum a galerie Orlických hor
Výstavní a prodejní

STÁLÁ EXPOZICE —

Malíři Orlických hor

Vincenc BENEŠ	Josef HUBÁČEK	Vojtěch SEDLÁČEK
Rudolf ČERNÝ	Antonín HUDEČEK	Antonín SLAVÍČEK
Alois FIŠÁREK	Jiří KALOČ	Jan SLAVÍČEK
Vladimír HANUŠ	Aleš LAMR	Václav ŠPÁLA
Miloslav HÉGR	Herbert MASARYK	Josef ŠTOLOVSKÝ
Oldřich HLAVSA	Josef MATIČKA	Jan TRAMPOTA
Miloslav HOLÝ	Otakar NEJEDLÝ	Richard WIESNER
Václav HRBEK	Bedřich PISKAČ	Bořivoj ŽUFAN

II. PATRO
KOLOWRATSKÉHO ZÁMKU

otevíráno denně mimo pondělí
9–13 a 14–17 hodin
v dubnu a říjnu do 16 hodin

tel. +420 494 534 015
e-mail: galerie@moh.cz
www.moh.cz

Zdroj: vlastní fotografie

Příloha č. 9 Skládačky k aktuálním výstavám

Asi nejběžnějším pokladem v představách každého z nás je nakvap ukrytá nádoba nebo pytlík s mincemi. I takové poklady budou na výstavě k vidění. Neveliké, o několika desítkách stříbrných mincí, ukryté v období husitských válek nedaleko obydlí. O osudu jejich majitelů svědčí to, že nebyl nikdo, kdo by ukrytý poklad vyzvedl.

Zlatá keltská mince, tzv. duhovka
zlato, 3.–1. stol. před n. l.

vernisaž: 25. 4. 2014 v 17h

výstavu uvede PhDr. Martina Beková, archeoložka
Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

v hudebním programu vystoupí smíšený komorní soubor
X-tet Rychnov nad Kněžnou
pod vedením Mgr. Dagmar Zemánkové

logo Orlické galerie a propagační materiály
k výstavě navrhla Iveta Hostašová

Orlická galerie

Muzeum a galerie Orlických hor
v Rychnově nad Kněžnou

Il. autor: Koloman Štekl o. z. p. k. u.
v Rychnově nad Kněžnou

Byčok, foto Josef Oulda

ZTRACENÉ POKLADY RYCHNOVSKA

pravěký šperk, drobná plastika
a umělecké řemeslo
v regionálních nálezích

otevřeno denně mimo pondělí
9–13 a 14–17h
v dubnu a říjnu do 16h

tel.: +420 494 534 015
e-mail: galerie@moh.cz
www.moh.cz

25. 4. — 15. 6. 2014

Ztracené poklady

Co všechno si lze představit pod slovem poklad – a to i když se budeme držet materiální stránky věcí... Pokusíme se Vám představit alespoň některé druhy pokladů, které byly nalezeny na území rychnovského okresu v minulém roce.

Drobné, ale krásně provedené šperky byly součástí oděvu asi vždy. Malý osobní poklad, zdobící svého majitele, prezentující sociální status, hmotná rezerva vždy při ruce. Lokality ukrytí stříšišť, které trvalo od doby popelnicových polí (1200 před n. l.), přes dobu laténskou, kdy naše země hostila Kelty, i dobu římskou, kdy Keltové byli vytlačeni Germány (300 n. l.), vydala několik desítek šperků, které, ač luxusní, byly přesto stálou součástí oděvu. Především spony, součástí komplikovaných opasek, ale i náramky, povětšinou z bronzu, ale i ze stříbra.

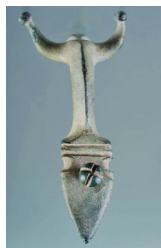
Ženský oděv typu peplos
sepnutý na ramennou
sponami, foto Guna Lejše

Ženský oděv typu peplos
sepnutý na ramennou sponami
Foto Guna Lejše

Výstavu korunuje poklad několika zlatých keltských mincí, prvních u nás nalezených a část páneve zdobená lidskou maskou, vzácná práce přivezená z římského impéria.

V neposlední řadě атаže z bronzové nádoby, nepochybně kultovní, ve tvaru býčka, vzácná práce s analogiemi v Gali.

Byčok, foto Josef Oulda

Spona ženských šatů

Římská mince / Denár císaře Hadriána
(76–138), stříbro, foto Martin Štěpán

Všechny tyto poklady spojuje jedno – byly nalezeny amatéry a dnes se nacházejí ve sbírkách muzea v Rychnově nad Kněžnou. Výstava je počtou a poděkováním jejich objevitelům.

Čeští krajináři v regionálních sbírkách

Byli to představitelé české krajino-
malby, kdo se od počátku druhé
poloviny 19. století snažil o živější
kontakt s evropskými centry
výtvarného umění. Především žáci
Haushoferovy krajinářské školy na
pražské Akademii našli cestu k za-
chyování reálného výseku, ať už
českých, nebo velmi často také italských
a alpských motivů, a z nich
zejména Alois Bubák, Bedřich
Havránek, Antonín Waldhauser či
Hugo Ulrik dokázali přesvědčit své
publikum o nové kvalitě krajinář-
ského námětu ve výtvarné práci.

Profesor Julius Mařák, zakladatel-
ská postava tohoto období a také
pedagog, z jehož atelieru vyšla
celá generace moderní české
krajinomalby, již reprezentuje
ryzí plenerismus a spolu se svou
generací vytvořil prostor pro
malíře, hledající své subjekty a inspi-
raci v krajinné prostě, bez velkých
horských kulís a italských odkazů
ke klasicistní krajinomalbě.

Častěji tito malíři pobývali v cizině,
Jan Novopacký a Julius Mařák ve
Vídni, Beněš Knüpfer se usadil
v Římě, Wilhelm Riedel znal dobře
Itálii a jako jeden z prvních pobýval
v Barbizonu.

Pro o dekádu mladší výtvarnou
generaci byl rozhodujícím inspirač-
ním pramenem aktuální výtvarný
názor malířů francouzských,
především pleneristů barbizonské
školy. Antonín Chittussi a po něm

i další malíři, jako Zdenka Braunerová
nebo Václav Brožík, toužili a také
již i našli přímý kontakt s tímto
progressivním proudem světového
malířství.

K popularitě a rozvoji žánru přispě-
ly také četné výpravné edice s bo-
hatým ilustračním doprovodem.
Díky nim a periodikům jako byly
Květy či Světozor mohli Karel
Liebscher procestovat celé Čechy.
Tato periodika přidal také na
popularitě moderní malované ve-
dutě, jejichž představiteli byli také
Jaroslav Špílar a Vojtěch Bartoněk.

I když žádný z těchto malířů ne-
absorboval ještě barevný rozklad
světla a avangardní nauku impres-
ionistů, kteří od 70. let stáli v čele
světového výtvarného dění, přece
jen učinilo české malířství díky
krajinomalbě úchylný kus cesty
od převážně komponovaného
obrazu k osobitě a emancipované
umělecké zpodobě.

vernisáž: 25. 4. 2014 v 17h

výstavu uvede PhDr. Karel Jaroš, kurátor výstav

v hudebním programu vystoupí smíšený komorní
soubor X-tet Rychnov nad Kněžnou
pod vedením Mgr. Dagmar Zemánkové

logo Orlické galerie a propagační materiály
k výstavě navrhla Iveta Hostašová

Orlická galerie

Muzeum a galerie Orlických hor
v Rychnově nad Kněžnou

František Skála (1817-?), Horská krajina s jezerem, olej na plátně

Il. Jitka Kolářová, editorka časopisu
v Rychnově nad Kněžnou

25. 4. — 14. 9. 2014

ČEŠTÍ KRAJINÁŘI 2. poloviny 19. století

otevíráno denně mimo pondělí
9-13 a 14-17h
v dubnu a říjnu do 16h

tel.: +420 494 534 015
e-mail: galerie@moh.cz
www.moh.cz

Václav Brožík (1851-1901)
Zvonice ve Vilémě, 1883, olej na plátně
Galerie moderního umění v Hradci Králové
Foto GMU Hradec Králové

Své sbírky pro výstavu zapůjčili:

Město Červený Kostelec
Městské muzeum Česká Třebová
Galerie moderního umění v Hradci Králové
Městské muzeum Letohrad
Městská galerie Litomyšl
Národní památkový ústav – Státní zámek Litomyšl
Oblastní galerie v Liberci
Východočeská galerie v Pardubicích
Muzeum Českého ráje v Turnově
Městská galerie Vysoké Mýto

Antonín Chittussi (1847-1891)
Krajina s rybníkem, olej na dřevě
Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

Antonín Chittussi (1847-1891)
Pařížský most, 1884, olej na plátně
Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

Jan Novopacký (1821-1908)
Pila, olej na plátně
Galerie moderního umění v Hradci Králové
Foto GMU Hradec Králové

Jan Václav Bergl

* 23. 9. 1718 Dvůr Králové nad Labem
† 15. 1. 1789 Vídeň

Představitel rakouské pozdní barokní malby, ovlivněné benátským ilusionismem. Pokřtěn byl v den narození v kostele sv. Jana Křtitele ve Dvoře Králové nad Labem. Studoval Malířskou akademii ve Vídni, kam se zapsal na podzim roku 1749 a kterou zřejmě ukončil roku 1752. Jeho učitelem byl uznávaný malíř Pavel Troger. Vedle své proslulé role schopného freskaře a originálního dekorátora se Bergl projevil také jako neméně úspěšný malíř oltářních, závěsných a v neposlední řadě také kabinetních obrazů. Jan Václav Bergl namaloval několik cyklů Křížové cesty, např. také pro klášterní kostel v Opočně a jeho díla ozdobila kostely, kláštery a zámky nejen ve Vídni a Budapešti. Stal se dvorním malířem Marie Teresie.

Křížovou cestu pro Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Orlicí – Letohrad namaloval malíř roku 1759. V témže roce namaloval pro kostel sv. Jana Křtitele ve svém rodném městě Dvůr Králové cyklus třinácti obrazů Křížové cesty, sám sebe zobrazil na 13. zastavení, Ježíšovo tělo snato z kříže jako Josefa z Arimaté.

Jan Václav Bergl
Křížová cesta, olejomalba, 1759

vernisáž: 25. 4. 2014 v 17h

výstavu uvede Mgr. Václav Vacek, letohradský farář

v hudebním programu vystoupí smíšený komorní soubor X-tet Rychnov nad Kněžnou pod vedením Mgr. Dagmar Zemánkové

logo Orlické galerie a propagační materiály k výstavě navrhla Iveta Hostašová

Il. patra Kostela sv. Jana Křtitele v Rychnově nad Kněžnou

Jan Václav Bergl, Statie I. – Ježíš k smrti odsouzen
Stav před a po restaurování, olejomalba 205x137 cm, 1759
Římskokatolická farnost Letohrad, foto Petr Berger

otevíráno denně mimo pondělí
9–13 a 14–17h
v dubnu a říjnu do 16h

tel.: +420 494 534 015
e-mail: galerie@moh.cz
www.moh.cz

Orlická galerie

Muzeum a galerie Orlických hor
v Rychnově nad Kněžnou

25. 4. — 26. 10. 2014

VZKŘÍŠENÍ OBRAZŮ

Křížová cesta Jana Václava Bergla
v kostele Nanebevzetí Panny Marie
v Orlicí – Letohrad

Šárka Bergerová Petr Berger

akademičtí malíři
a restaurátoři

Absolvovali studia na Akademii výtvarných umění, obor restaurování výtvarných děl v letech 1986, resp. 1987. Od dob studií pokračují v rodinné tradici: Alena a Vlastimil Bergerovi, Žáci prof. B. Štánského, patří k nejvýznamnějším českým restaurátorům od 60. let XX. stol.

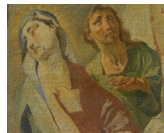
Bergerovi mají dlouhodobý úzký vztah k východním Čechám, kde po roce 1989 nalezi i svůj trvalý domov. Obě generace restaurátorské rodiny se v minulosti významně zasloužily o udržení dobrého stavu obrazových sbírek na zámcích v Rychnově nad Kněžnou a na Opočně.

Z nejvýznamnějších prací lze jmenovat alespoň nedávný průzkum a restaurování Madony s Ježíškem a sv. Janem Křtitelem od Andrey del Sarto ze zámku Opočno, restaurování rozměrné rodinné podobizny Hroznaty, hraběte z Kokořova od Petra Brandla a řady dalších obrazů od téhož autora, dále portrét Ignáce Jetřicha Vitanovského z Vičkovice a Jakobův příchod k Lábanovi od Karla Škréty ze sbírek rodu Kolowrat-Krakowských na zdejších zámku, Sancta Conversazione od Paola Veronese ze st. zámku Velké Losiny, nástrojní plátno Pád Phaetona od Francisca Solimena (NG) a jednu z jeho studií téhož díla. Zmínit lze průzkumy a restaurování rozsáhlé kolekce obrazů (holandské, německé, italské a středoevropské expozice) arcidiecézního

muzea v Olomouci, soubor portrétů rodiny Marie Teresie pro reprezentativní prostory Pražského hradu, průzkum patrně nejvýznamnějšího obrazu v našich sbírkách – Apollon a Marsyas od Tuziana (st. zámeček Kroměříž) a další...

Mezi nejvýznamnější práce patří záchrana souboru obrazů unikátní Křížové cesty od Jana Václava Bergla z kostela Nanebevzetí Panny Marie na Orlicí – Letohrad. Záchrané práce počaly v roce 2010 kompletním rentgenologickým průzkumem, který odhalil mimořádnou kvalitu malby a pomohl stanovit optimální způsob restaurování. V současné době je dokončeno pět obrazů, na dvou se pracuje v tomto roce. Zbývající obrazy jsou již stabilizovány, tedy nažehleny na nová plátna.

Jan Václav Bergl
Statie XII. – Ježíš umírá na kříži
Olejomalba 208x137 cm, 1759
Římskokatolická farnost Letohrad
Foto Petr Berger

Na rentgenogramu se ve spodních vrstvách objevila významná autorská změna „pentimenti“, obkládající tvůrčí přístup malíře k zobrazovanému tématu.

Přehlední umístění obrazů Křížové cesty v interiéru kostela Nanebevzetí Panny Marie v Orlicí – Letohrad

První zpráva o existenci kostela Nanebevzetí Panny Marie pochází ze Soupisu far diecéze pražské, pořízeného za arcibiskupa Arnošta z Pardubic v letech 1344–1350. Pravděpodobně během husitských válek byl tento nejstarší kostel zničen a až někdy po roce 1450 vystavěn nový, který sloužil místním obyvatelům českobratrského vyznání. Zvony tohoto kostela jsou datovány léty 1497 a 1498 a uchovávají se do dnešního času.

Po roce 1620 orlický kostel osířel a fara byla přenesena do Lukavice. Teprve dne 5. 6. 1709 byl položen základní kámen ke stavbě kostela nového. Stavbu řídil kyšperský stavitel Andreas Castelli, který patřil do okruhu italských stavitelů a kameníků usazených v Chrudimi. Castelli stavbu dokončil v r. 1711 a je také v orlickém kostele pochován (1714). Orientovaná stavba s obousměrnými, původně baňatými věžemi stojí na místě předchozího kostela. Věže byly v roce

1862 přestavěny a jejich podoba změněna do současného stavu.

Z vnitřní výzdoby kostela vyniká Křížová cesta, instalovaná zde roku 1759. Obrazy byly adjustovány do velkoformátových rokokových rámců, provedených v sedmi variantách, takže vždy dva rámy proti sobě mají stejnou řezbu. Jedná se o vynikající barokní práci malovanou vidělským dvorním malířem císařovny Marie Teresie Janem V. Berglem (1718–1789), rodákem ze Dvora Králové nad Labem.

Interiér kostela byl v roce 2009 nově upraven, byla položena nová dlažba, odstraněny boční oltáře a sejmuty obrazy Křížové cesty a kazatelna. Po vymalování kostela, instalaci nového osvětlení, ozvučení a nových pohodlných lavic vznikl nový, vzdušný prostor a spolu s netradičním umístěním kamenného oltáře na střed boční stěny chrámové lodi i zajímavé místo pro konání bohoslužeb.

